

med til at opstille ny Forslag, som kunde berede Lovforslaget Bankefæligheder, har jeg paa den anden Side ment paa andre Punkter at burde lempe mig efter Flertallets Ønsker for ikke ved Modstand derimod at berede Lovforslaget Bankefæligheder. Jeg vilde foreskræve Lovforslagets Affattelse af § 1; men jeg tror dog, at det, som Udvalget her har foreslaaet, i alt Fald er et Fremmskridt fra det bestaaende, og jeg har derfor anset det for rigtigst at gaa med til dette Forslag. — Hvad dernæst angaar Forslagene til § 2, er dette jo et Hovedpunkt i Loven, og her er Forholdet dette, at man vel fra alle Sider kunde ønske at komme til en endog videregaaende Begrænsning af Børnetallet i Klasserne, end der er foreslaaet, men at man har ment at maatte tage det fornødne Hensyn til den økonomiske Byrde, som vil paalægges baade Kommunerne og eventuelt Statskassen og tillige at maatte tage Hensyn til, hvad der kan stiftes til Veje af gode Lærerekræfter i det givne Øjeblik. Særlig dette sidste Hensyn har for mig haft megen Vægt. Jeg frygter for, at man, naar der paa en Gang skal oprettes over 600 ny Lærereembeder, næppe vil kunne faa virkelig gode Lærerekræfter til dem alle, og jeg frygter endvidere for, at man, naar der paa en Gang bliver en saa enorm ekstraordinær Besættelse af Embeder, vil fremkalde en Tilstrømning til Seminarierne, som i mange Retninger vil volde Ulemper og senere hen maatte vil medføre en Overflod af Kræfter, som tilhyde sig til Lærervirksomheden. Jeg har derfor tilladt mig at stille Forslag om, at denne vigtige Reform gennemføres lidt mere succesfult, end det er foreslaaet i Lovforslaget og fra Udvalgets andre Sider. Det hedder ganske vist i Betænkningen — Tillæg B, Sp. 595 — at man har frygtet for at sætte en længere Tidsfrist for Gennemførelsen af den foreslaaede Medgang, da en saadan Tidsfrist vilde virke uheldig ved ikke straks at indføre den tilsigtede Forbedring og ved at skabe Usikkerhed og Vaklen i Gennemførelsen af Lovforslagets Hovedformaal. Jeg tilføjer, at jeg ikke forstaar dette og ikke kan erkende Rigtigheden deraf. Mit Forslag tager Sigte paa, at man straks fuldt ud gennemfører Lovens Bestemmelse ved de Skoler, hvor Forholdet nu er slettest, det vil sige, hvor Børnetallet er størst, nemlig dem,

hvor det gennemsnitlige Tal i Klasserne overstiger 40, det vil med andre Ord sige, at man altsaa i Øjeblikket bliver staaende ved de ca. 220 af Skolerne, hvor dette er Tilfældet, men at man derimod for de andre 400 Skolers Vedkommende, hvor Gennemsnittallet er over 35, giver en Respit af indtil 3 Aar, i Løbet af hvilke Reformen skal være gennemført. Man kan saaledes rette sig efter de Lærerekræfter, som til enhver Tid haves disponible, og samtidig tage Hensyn til Kommunernes Økonomi og til det Tidspunkt, da en saadan Forandring lettest og bedst lader sig gennemføre. Jeg tror ikke, at det kan siges, at der herved kommer den mindste Usikkerhed og Vaklen ind i Reformens Gennemførelse, idet Bestemmelsen i og for sig er ganske ren og klar. Man vil efter 3 Aars Forløb være naaet til det samme, som foreslaas i Lovforslaget, men paa en noget lempeligere Maade og efter min Mening paa en i Betragtning af Forholdene nok saa heldig Maade, samtidig med at Fordringen paa den anden Side er stillet lidt strengere med Hensyn til det Antal, som der tør haves i Skolens Klasser, idet Tallet 35 er sat som Begrænsning og ikke som Gennemsnitsbegrænsning. Jeg vilde finde det meget heldigt, om man vilde kunne slutte sig til dette Forslag. Jeg skal kun bemærke, at det mulig har en lille formel Mangel, som imidlertid med Lethed vil kunne rettes ved 3dje Behandling, idet der ikke er taget Sigte paa de Skoler, som først senere hen faa et Gennemsnitsstal af over 35; thi i saa Fald skal man selvfølgelig søge at nedbringe Tallet paa den foreslaaede Maade. Men dette kan, som sagt, meget let rettes ved en Tilføjeelse ved 3dje Behandling; hvad der her foreslaas, er det Hovedprincip, hvorefter Reformen skulde gennemføres. Over for Flertallets Forslag under Nr. 19 har jeg dels nogen Betænkning ved, at der bliver den Forskel mellem Landsby- og Købstadskoler, at der skal gælde et forskelligt Tal for dem, og dels forekommer det mig, at man begrænser Reformen noget mere, end det i sig selv er ønskeligt. Dette er jo sket af Hensyn til de økonomiske Bankefæligheder og til den omtalte Bankefælighed ved at faa et tilstrækkelig stort Lærereantal, men det forekommer mig, at disse Hensyn ikke bør afgøre eller skræmme bort